



Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 05/L- 078

**O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 03/L-019, O PROFESIONALNOM
OSPOSOBLJAVANJU, PONOVNOM OSPOSOBLJAVANJU I
ZAPOŠLJAVANJU OSOBA SA OGRANIČENIM SPOSOBNOSTIMA**

Skupština Republike Kosova;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja:

**ZAKON O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 03/L-019, O
PROFESIONALNOM OSPOSOBLJAVANJU, PONOVNOM
OSPOSOBLJAVANJU I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA SA OGRANIČENIM
SPOSOBNOSTIMA**

Član 1.

Cilj ovog zakona je izmena i dopuna Zakona br. 03/L-019 o profesionalnom osposobljavanju, ponovnom osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa ograničenim sposobnostima.

Član 2.

1. Član 3. osnovnog zakona se izmenjuje i dopunjuje tekstem koji glasi:

Član 3.

1. Upotrebljeni izrazi u ovom zakonu imaju sledeći smisao:

1.1. **Ograničena sposobnost** – ograničenja u pristupu i uobičajenim aktivnostima u svakodnevnom životu jedne osobe kao posledica fizičkih, mentalnih ili čulnih oštećenja koja ga sprečavaju da učestvuje u svakodnevnim životnim aktivnostima;

1.2. **Osoba sa ograničenim sposobnostima** - osobe koje imaju fizička, mentalna, intelektualna ili čulna oštećenja koja u interakciji sa raznim preprekama i mogu ometati njihovo puno i efikasno učešće u društvu na ravnopravnoj osnovi sa drugima;

1.3. **Kategorije osoba sa ograničenim sposobnostima kao rezultat oštećenja** - Invalid rata, civilni invalid rata, invalidi rada, osoba rođena sa fizičkim, čulnim ili mentalnim oštećenjima i osoba koja kao posledica nesreće ili bolesti ima fizička i mentalna oštećenja;

1.4. **Mediko – socijalna komisija** – tim sastavljen od medicinskih stručnjaka i drugih oblasti osnovana od strane nadležnog organa, u cilju utvrđivanja i procenjivanje stepena ograničene sposobnosti jedne osobe.

1.5. **Stručno osposobljavanje i ponovno osposobljavanje** - sve aktivnosti koje imaju za cilj da postignu nove veštine za efikasno sprovođenje aktivnosti u okviru profesije koje je obavljao i ranije, ili za jednu drugu profesiju koju osoba sa ograničenim sposobnostima može obavljati uspešno;

1.6. **Pogodnost životne sredine** - preduzete mere za obezbeđivanja jedne slobodne sredine, bez barijera različitih priroda, za obezbeđivanje pogodnog pristupa za osobe sa ograničenim sposobnostima;

1.7. **Pomoćna sredstva** - sredstva koja koriste osobe sa ograničene sposobnosti, u cilju prevazilaženja prepreka koja ograničavaju njihovo učešće u uobičajenim aktivnostima;

1.8. **Pogodan posao** - rad koji obavlja osoba sa ograničenim sposobnosti, u skladu sa svojim mogućim fizičkim, čulnim, intelektualnim ili mentalnim kao i odgovarajućih kvalifikacija dobijenih tokom specijalnog školovanja, profesionalno osposobljavanja ili ponovnog osposobljavanja;

1.9. **Trener** - sertifikovani profesionalac, koji ima mandat od Centra za profesionalno osposobljavanje (CPO) da organizira teoretski i praktični proces profesionalnog osposobljavanja i prekvalifikacije kandidata obuhvaćeni u obuku, da ocenjuje stečena znanja i veštine kandidate u toku obuke.

1.10. **Specijalno obrazovni proces** - obrazovani i odobreni proces od strane nadležnih obrazovnih vlasti da bi zadovoljili potrebe osoba sa ograničenim sposobnostima;

1.11. **Pomoćnik** - neophodna potrebna osoba, bez kojeg osoba sa ograničene sposobnosti ne može biti osposobljen ili ponovno osposobljen za rad ili da zasniva radni odnos;

1.12. **Zaštitna radionica** – preduzeće koja se osniva sa ciljem da pruža pogodno odgovarajući rad i zapošljavanja, na mesto i prostor sa odgovarajućom opremom za osobe sa ograničenim sposobnostima;

1.13. **Radni Centar** - specijalizovana radionica koja zapošljava osobe sa ograničenim sposobnostima, koji ne mogu da se zaposle ili obavljaju posao u skladu sa opštim i posebnim zaštitnim radionicama;

1.14. **MRSS** – odgovarajuće Ministarstvo Rada i Socijalnog staranja;

1.15. **AZRK** – Agencija zapošljavanja Republike Kosova;

1.16. **CSO** - Centri za stručno osposobljavanje osnovane od strane MRSS za pružanje usluge za osposobljavanje, ponovno osposobljavanje i kvalifikacija poslotražilaca u cilju povećanja mogućnosti za produktivno zapošljavanje i samo zapošljavanje u skladu sa zahtevima tržišta rada;

1.17. **KZ** - Kancelarija zapošljavanja.

2. U celom tekstu osnovnog zakona, reči „Profesionalna Komisija, Medicinski odbor i Komisija za ekspertizu " zamenju se rečima “Mediko – Socijalna Komisija”.

3. U celom tekstu osnovnog zakona, reč " Centri za osposobljavanje, ponovno osposobljavanje i zapošljavanje " zamenjuje se sa rečima „Centara za stručno usavršavanje“.

Član 3.

U članu 4 osnovnog zakona stav 1, pod stav 1.1, se izmenjuje i dopunjuje tekstem koji glasi:

1.1. Osoba s ograničenim sposobnostima, korisnika prava i finansijskih beneficija prema zakonskim odredbama na snazi.

Član 4.

Posle člana 6. Osnovnog zakona, dodaju se dva nova člana 6A i 6B, tekstem koji glasi:

Član 6A

Ocenjivanje preostale radne sposobnosti

1. Ocenjivanje preostale radne sposobnosti i mogućnosti zapošljavanja ili izdržavanje (očuvanje) posla obuhvata medicinske kriterijume, socijalne i druge kriterijume koji određuju mogućnosti i sposobnosti osoba s ograničenim sposobnostima za neophodno uključivanje na tržište rada i samostalno obavljanje posla ili sa pomoćnim tehničkim sredstvima, odnosno zaposlenje u smislu opštih i posebnih uslova.
2. Ocenjivanje preostale radne sposobnosti za osobe s ograničenim sposobnostima ocenjuje se od strane Medicinsko-Socijalne Komisije. Za način i postupak ocenjivanja preostale radne sposobnosti osobe sa ograničenim sposobnostima, MRSZ donosi podzakonski akt .
3. Tokom procesa ocenjivanja nesposobnosti i preostale radne sposobnosti utvrđuje se socijalni status, psihološke i druge faktore koji utiču na sposobnost rada i mogućnosti zapošljavanja.
4. Delokrug, ovlašćenja, sastav i mandat Medicinsko-Socijalne Komisije uređuju se podzakonskim aktima od strane Ministarstva rada i socijalne zaštite.

Član 6B

Tajnost

Ocenjivanje preostale radne sposobnosti i mogućnosti za rad ili očuvanje radnog mesta, moraju biti na takav način da se obezbedi poštovanje ličnosti, dostojanstva i zaštite ličnih podataka, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Član 5.

1. U članu 7 osnovnog zakona , stav 1 "Ministarstvo Zdravlja " briše se iz teksta zakona.

Član 6.

1. Član 11 osnovnog zakona, stav 2. se izmenjuje i dopunjuje tekstem koji glasi:
 2. Lica s ograničenim sposobnostima mogu se zaposliti u Zaštitnim radionicama, Radnim centrima i na drugim poslovima, na osnovu radnih sposobnosti i prema opštim uslovima mogu da se zaposle na otvorenom tržištu rada ili da zadrže svoj posao.

Član 7.

1. Član 12 osnovnog zakona, stav 3 se izmenjuje i dopunjuje tekstem koji glasi:

3. Poslodavac koji ne ispunjava obaveze iz stava 1. i 2. člana 12. Osnovnog zakona, dužan je da za podsticaj zapošljavanja osoba s ograničenim sposobnostima plaća na jedan poseban račun budžetske linije Kosovskog Budžeta, mesečne isplate u iznosu od iznosa minimalne zarade u Republici Kosovo, za svaku osobu s ograničenim sposobnostima kojeg bi trebalo zaposliti.

Član 8.

1. Član 12. Osnovnog zakona, posle stava 3, dodaje se novi stav 3a tekstem koji glasi:

3a. Oblici, procedure i uslovi mesečne isplate iz stava 1. ovog člana uređuju se sa podzakonskim aktom donetog od strane Ministarstvo rada i socijalne zaštite.

Član 9.

1. Član 13 osnovnog zakona, stavovi 1 i 2, posle reči „Zakon o radu" dodaju se reči "Zakon o civilnoj službi Kosova" i posebnih zakona koji regulišu radni odnos.

2. Član 13. stav 3. Osnovnog zakona se menja i dopunjuje tekstem koji glasi:

3. Osoba s ograničenim sposobnostima samo uz njegov saglasnost i njegov potpis može da radi noću, prekovremeno ili sa izmenjenim radnim vremenom, u skladu sa procenom Medicinsko - socijalne komisije, koju je utvrdio nivo radne sposobnosti.

Član 10.

U članu 15. Osnovnog zakona, posle stava 1.5 dodaje se novi stav 1.5a , tekstem koji sledi:

1. 5a. Tokom profesionalnog osposobljavanja ili ponovnog osposobljavanja osoba s ograničenim sposobnostima da im se obezbedi tumač za znakovni jezik i pomoćnik kada je to potrebno.

Član 11.

1. U članu 18. Osnovnog zakona, na kraju stava 1. reči „važećih poreskih i carinskih zakona“ zamenjuje sa „podzakonskim aktom donetim od Vlade Kosova“.

2. U članu 18. osnovnog zakona, na kraju stava 2. dodaje se rečenica „i to će se regulisati posebnim zakonom“.

Član 12.

Član 26. Osnovnog zakona se izmenjuje i dopunjuje tekstem koji glasi:

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona čini Inspektorat rada prema važećem zakonu za Inspektorat rada i Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu.

Član 13.

Donošenje podzakonskih akata

Ministarstvo rada i socijalne zaštite, u roku od jedne (1) godine nakon stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte predviđene ovim zakonom.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.

Zakon Br. 05/L - 078
5. avgusta 2016. god.

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Kadri Veseli